তিৱাসকল

তিৱাসকল প্ৰাচীন কালৰে পৰা অসমত বাস কৰি অহা এটা নৃগোষ্ঠী। ভাষিক দিশৰ পৰা এওঁলোক ইন্দো-চীনৰ অন্তৰ্গত তিব্বত বৰ্মীয় ভাষা-গোষ্ঠী পৰিয়ালৰ বৃহত্তৰ 'বড়ো' থালৰ লোক। বৰ্তমান এই গোষ্ঠীৰ লোকসকল অসমৰ নগাঁও, মৰিগাঁও, কামৰূপ, কাৰ্বি আংলং, যোৰহাট, ধেমাজী, লক্ষীমপুৰ, শদিয়া আৰু মেঘালয় ৰাজ্যৰ কিছু অংশত সিঁচৰতি হৈ আছে। তিৱাসকলক সূক্ষ্মভাৱে যদিওবা দাঁতিঅলীয়া, পাহাৰীয়া আৰু থলোৱালী বুলি তিনিটা ভাগত বিভক্ত কৰা হয়, বহলভাৱে বৰ্তমান পাহাৰীয়া আৰু ভৈয়ামীয়া হিচাপে দুটা ভাগতহে ভগোৱা হয়।

ইতিহাসৰ পাতত তিৱাসকলৰ স্থান মন কৰিবলগীয়া। তিৱা বীৰ জোঙাল বলহু প্ৰাক্‌ঐতিহাসিক যুগৰ এজন কিংবদন্তিমূলক ৰজা। মধ্যযুগতো গোভা, নেলী, খলা, চহৰীকে ধৰি কেইবাখনো সৰু-বৰ ৰাজ্য তেওঁলোকৰ নেতৃত্বত কপিলী উপত্যকাত স্থিতি লাভ কৰিছিল। তদুপৰি আহোমৰ ৰহা আৰু জাগী চকীৰ অধীনত 'পাঁচো ৰাজ্য' আৰু 'সাঁতো ৰাজ্য' বুলি বাৰখন সৰু ৰাজ্যকে ধৰি দমাল-দন্দুৱা আদি ৰাজ্যৰ জন্ম হৈছিল। ১৮৩৫ খ্ৰীষ্টাব্দত গোভা ৰজাই তিনিজন ব্ৰিটিছক ধৰি আনি কালী গোসানীৰ আগত বলি দি ইংৰাজৰ ৰোষত পৰি ৰাজ্য হেৰুৱাব লগা হৈছিল। ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামত তিৱাসকলৰ বিশেষ অৱদান আছে। অসমৰ প্ৰথমটো কৃষক বিদ্ৰোহ 'ফুলগুৰি ধেঁৱা'ৰ জন্ম আৰু নেতৃত্ব দিছিল তিৱাসকলে। বিদ্ৰোহৰ অপৰাধত চোৰাবৰ লালুঙকে ধৰি বহু লোকৰ প্ৰাণ যোৱাৰ উপৰি এঘাৰজন লোক যাৱজ্জীৱন দ্বীপান্তৰিত হৈছিল। বিয়াল্লিছৰ গণ আন্দোলনতো তিৱা জনজাতিৰ ব্যক্তি হেমৰাম পাটৰ শ্বহীদ হৈছিল।

মূলতঃ মাতৃসূত্ৰীয় অৱস্থাৰ পৰা উত্তৰ হোৱা তিৱাৰ সমাজ গাঁথনিটো পৰিয়ালৰ পৰা আৰম্ভ হয়। দুই-ততোধিক পৰিয়াল লগ লাগি এটা মাহাৰী, কেইবাটাও মাহাৰী লগ হৈ এটা কুল বা খুটা, এক বা ততোধিক কুল লগ লাগি এখন খেল আৰু এখন বা অধিক খেল লগ লাগি এখন গাঁৱৰ সৃষ্টি

কৰে। খেলৰ প্ৰশাসনিক আৰু সামাজিক মুৰব্বীজনক ভৈয়ামত 'জেলা' বুলি কোৱা হয় আৰু পাহাৰত এখন পিনুঙৰ (খেলৰ সমকক্ষ) মুৰব্বীক 'লৰ' বুলি কোৱা হয়। হাৰী কুঁৱৰী সমাজৰ এক সন্মানীয় আৰু মৰ্যাদাপূৰ্ণ পদবী। ভৈয়াম অঞ্চলৰ প্ৰতিটো কুলৰে নিজা উপাসনা গৃহ 'বৰঘৰ' বা 'ন'বাৰ'ৰ উপস্থিতি মন কৰিবলগীয়া। আনহাতে পাহাৰ অঞ্চলৰ প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ মুৰব্বীকে 'জেলা' বুলি কোৱাৰ উপৰিও বাসগৃহটোক 'ন'বাৰ' হিচাপে অভিহিত কৰা হয়। তাৎপৰ্যপূৰ্ণভাৱে পৰিয়াল কেন্দ্ৰিক পূজা-অৰ্চনাবোৰো তাতেই সমাপন কৰা হয়। 'চামাদি' বা ডেকাচাং পাহাৰীয়া তিৱাৰ সাংস্কৃতিক প্ৰাণকেন্দ্ৰ। ধৰ্মীয় দিশৰ পৰা তিৱাসকল মূলতঃ জড়বাদী বা জড়োপাসক আৰু পূৰ্বপুৰুষৰ উপাসক। প্ৰকৃতিৰ বিভিন্ন উপাদানবোৰক পূজা কৰাৰ উপৰিও উৎসৱ-পাৰ্বণত তেওঁলোকে পূৰ্বপুৰুষকো দেৱতা হ'ল বুলি পূজা কৰে। পৰৱৰ্তী সময়ত হিন্দু ধৰ্মৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা বিভিন্ন পন্থা, যেনে — শাক্তবাদ, বৈষ্ণববাদ, শৈৱবাদ, নৱবৈষ্ণববাদৰ ওপৰতো তেওঁলোকে বিশ্বাস স্থাপন কৰে। ইয়াৰ বিপৰীতে পাহাৰ অঞ্চলবোৰত বিংশ শতিকাৰ আৱৰ্তনিৰে পৰা খ্ৰীষ্টধৰ্মই গজালি মেলে।

তিৱাসকলৰ সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰখন বিশেষভাৱে সমৃদ্ধ। মৰম-চেনেহ আৰু ভাতৃত্ববোধৰ বিৰল চানেকি 'জোনবিল' মেলাখন প্ৰাচীন অৰ্থনীতিৰ জীয়া দলিল। ইয়াৰ বাহিৰেও পাহাৰ অঞ্চলৰ বিভিন্ন পূজা, উৎসৱ-পাৰ্বণবোৰ হৈছে — বানছুৱা, ছগ্ৰা, য়াংলী, মুইনাৰী কাঠি, লাংখন্, মাই পথালা, মাই ৰাৱা, থাপ্লাং ৰাবানে ফুজা, পাম্বাইচোৱা ইত্যাদি। আনহাতে ভৈয়াম অঞ্চলৰ উৎসৱ-পাৰ্বণবোৰ হৈছে — জোনবিল মেলা, বৰত্, গোসাঁই উলিওৱা মেলা, বহাগ বিহু, মাঘ বিহু আৰু কাতি বিহু ইত্যাদি। তিৱাসকলৰ কৰ্ম আৰু উৎসৱ-পাৰ্বণবোৰত বিভিন্ন গীত-মাত, নৃত্য, বাদ্য জড়িত হৈ আছে। বিভিন্ন কৰ্ম, উৎসৱ-পাৰ্বণ অনুযায়ী খ্ৰাম্ (ঢোল) বাৰ, খ্ৰাম্ খুজুৱা, খ্ৰাম্ পাম্বাই, দুম্‌দিং, দগৰ, পাতিঢোল আদি চাম্‌ৰাৰ বাদ্য; বাঁহৰ পাবেৰে তৈয়াৰী ৰাফাং খ্ৰাম, থক্‌থবৰক; মুখেৰে ফু দি আঙুলি ব্যৱহাৰ কৰি বজোৱা পাংশী (বাঁহী), থোৱাং, ম'হৰ শিঙৰ পেঁপা, মুহুৰি আৰু থায়াং (তাল) ইত্যাদি বাদ্যযন্ত্ৰৰ পয়োভৰ তিৱাসকলৰ মাজত দেখা যায়।

স্বকীয় বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ আকৰ্ষণীয় বিভিন্ন ফুল-চানেযুক্ত বস্ত্ৰ তিৱাসকলে পৰিধান কৰে। পুৰুষে থানা, তাগ্লা, খেনাচু, ফালি, ফাগা ইত্যাদি আৰু মহিলাই কাম্বং, ফাস্কাই, নাৱা ইত্যাদি পৰিধান কৰে। তদুপৰি কেইবাবিধৰ মণি, যেনে— চাপ্‌ল, চিংলি ল, কল্ পাম্বা তিৱাসকলে পৰিধান কৰে। খাইদং, ছ্যানে খাইদং আৰু ৰূফানে খাইদং নামৰ অলংকাৰকেইবিধ কাণত পৰিধান কৰে।

আমিষভোজী তিৱাসকলৰ টু মেছাম্ (কুকুৰাৰ মঙহ) আৰু ৱা মেছাম্ (গাহৰিৰ মঙহ) প্ৰিয় খাদ্য। পৰম্পৰাগত পদ্ধতিৰে বিশেষভাৱে প্ৰস্তুত কৰি লৈ পান কৰা পানীবিধক তেওঁলোকে 'জ্যু' বোলে।

তিৱাসকলৰ কেইগৰাকীমান বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ বিষয়ে চমুকৈ উল্লেখ কৰা হ'ল—

ইন্দ্ৰচিং দেউৰী

তিৱা জনজাতিৰ মাজত জাতীয় চেতনা জাগ্ৰত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আজীৱন সংগ্ৰাম কৰা অন্যতম ব্যক্তি হ'ল ইন্দ্ৰচিং দেউৰী। তেওঁৰ জন্ম হৈছিল পশ্চিম কাৰ্বি আংলং জিলাৰ ভিতৰুৱা অঞ্চল ৰংখৈপাৰ গাঁৱত ১৯৩২ চনত। মালচিং পোমা আৰু মামা আম্‌চিৰ তেওঁ আছিল তৃতীয় পুত্ৰ। ১৯৩৯ চনত কাৰ্বি আংলং জিলাৰ বাউলাগোগ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত শিক্ষা জীৱন আৰম্ভ কৰি নগাঁও জিলাৰ ডিমৌ হাইস্কুলত অষ্টম শ্ৰেণীলৈকে পঢ়িয়েই অৰ্থৰ অভাৱত শিক্ষা-জীৱন সামৰিব লগা হয়। ১৯৪৯ চনত ভাৰতীয় বিপ্লৱী কমিউনিষ্ট পাৰ্টীৰ সংস্পৰ্শলৈ আহি পাছলৈ পাৰ্টীত যোগদান কৰি সক্ৰিয়ভাৱে কাম কৰিছিল। পাৰ্টীত থকা অৱস্থাত তেওঁ অনুভৱ কৰিছিল তিৱাসকলৰ সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু শৈক্ষিক দিশৰ দুৰৱস্থাৰ কথা। কিন্তু ঘৰৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ তাগিদাত পৰি তেওঁ ১৯৫১ চনত পশুপালন বিভাগৰ চাকৰিত যোগদান কৰে যদিও জাতিটোৰ প্ৰতি থকা দায়িত্ববোধৰ বাবে ১৯৫৩ চনত গাৰো পাহাৰ জিলাৰ তুৰাৰ পৰা চাকৰি ইস্তফা দি পুনৰ তিৱা জাতিক জাগ্ৰত কৰাৰ কামত ব্ৰতী হয়।

কাৰ্বি আংলং জিলাৰ তিৱাসকলৰ মাজত থকা অন্ধবিশ্বাসসমূহ আঁতৰাই শিক্ষাৰ পোহৰ বিলোৱাৰ লগতে তিৱা সমাজক আধুনিক সমাজৰ লগত পৰিচয় কৰি দিয়াৰ মানসেৰে অতি কষ্টেৰে ইন্দ্ৰচিং দেউৰীয়ে বিন্ মাছলাই, ৰবটচিং আম্‌চি আৰু পদ্মকান্ত কাকতিকে আদি কৰি সচেতন ব্যক্তিসকলৰ সহযোগত ১৯৬০ চনত থাবাথুঞ্জী গাঁৱত 'তিৱাচা মিচন' নামেৰে এক সামাজিক অনুষ্ঠানৰ জন্ম দিয়ে। এই অনুষ্ঠানে তিৱা গাঁওসমূহত প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ লগতে প্ৰাপ্তবয়স্কসকলৰ বিদ্যালয় গঢ়ি পাঠদান কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছিল। তিৱা সমাজৰ কুটীৰ শিল্পক আগবঢ়াই নিয়াৰ বাবে মিচনে বিশেষ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল। তেতিয়াই ইন্দ্ৰচিং দেউৰীয়ে 'অ' তিৱা, অ' তিৱা ছোৰাণ চাৱা' নামে এটি জনপ্ৰিয় গীত ৰচনা কৰিছিল।

'তিৱাচা মিচন'ৰ কাম চলি থকাৰ সময়ত 'অল পাৰ্টী হিল্‌চ লিডাৰ কন্‌ফাৰেন্স'এ একাংশ তিৱা এলেকাক সামৰি মেঘালয় ৰাজ্য গঠনৰ দাবী উত্থাপন কৰাত ইন্দ্ৰচিং দেউৰীয়ে প্ৰতিবাদ কৰাৰ সিদ্ধান্ত লয়। কাৰণ ইতিপূৰ্বে সংযুক্ত মিকিৰ পাহাৰ আৰু উত্তৰ কাছাৰ পাহাৰ জিলা গঠনৰ সময়ত তিৱা বসতি প্ৰধান এলেকা বিভাজিত হৈছিল। তিৱা জাতিৰ উন্নয়নৰ হকে কাম কৰা অন্যতম এটা সংগঠন 'লালুং দৰবাৰ' ১৯৬৭ চনত ইন্দ্ৰচিং দেউৰীৰ নেতৃত্বতেই জন্ম হৈছিল।

ইন্দ্ৰচিং দেউৰী ডাঙৰীয়া পোন প্ৰথম বাৰৰ বাবে কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদত ১৯৭৬ চনত সাধাৰণ সদস্য হিচাবে মনোনীত হয় আৰু পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত পৰিষদৰ উপাধ্যক্ষ হিচাবেও নিযুক্ত হৈছিল। কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদৰ ১৯৮১ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা সাধাৰণ নিৰ্বাচনত আম্‌ৰি

সমষ্টিৰ পৰা লালুং দৰবাৰৰ হৈ নিৰ্দলীয় প্ৰাৰ্থী হিচাবে প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰি নিৰ্বাচিত হয় আৰু পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত পৰিষদৰ অধ্যক্ষ পদতো অধিষ্ঠিত হৈছিল।

ইন্দ্ৰচিং দেউৰী ডাঙৰীয়াই তিৱা সাহিত্য সংস্কৃতিৰ-ভঁড়ালকো চহকী কৰি থৈ গৈছে। তেওঁৰ বহু তিৱা কবিতা, গীত বিভিন্ন আলোচনী আদিত প্ৰকাশ পাইছে। তাৰে ভিতৰতে 'তিৱা তচিমা' গীতটো ইতিমধ্যে তিৱা জাতীয় সংগীত হিচাবে তিৱাসকলে গ্ৰহণ কৰিছে। এই জাতীয় সংগীতৰ সুৰ তেওঁ নিজে দিছিল।

ইন্দ্ৰচিং দেউৰী ডাঙৰীয়া তিৱা জাতীয় জীৱনৰ এজন কাণ্ডাৰী আছিল। তেওঁ একেধাৰে সংগঠক, সমাজ সচেতক, সমাজ সংস্কাৰক, লেখক, গীতিকাৰ, সুৰকাৰ আৰু বিচক্ষণ ৰাজনীতিক আছিল। সেইবাবে পাহাৰৰ তিৱাসকলে ইন্দ্ৰচিং দেউৰীক 'ফা পৰৈ' (জাতিৰ পিতা) বুলি সম্বোধন কৰিছিল। তিৱা জাতি জীয়াই থকালৈকে ইন্দ্ৰচিং দেউৰী ডাঙৰীয়াও তিৱা জাতিৰ মাজত সদায় জীয়াই থাকিব। তেওঁ ১৯৯৪ চনৰ ২০ আগষ্ট তাৰিখে ইহলীলা সম্বৰণ কৰে।

বলাইৰাম সেনাপতি

অসমৰ সাহিত্য-সংস্কৃতি জগতৰ এগৰাকী সু-প্ৰতিষ্ঠিত লেখক, সংস্কৃতিৰ সাধক হ'ল বলাইৰাম সেনাপতি। তেওঁৰ জন্ম ১৯৩১ চনৰ ৩ মাৰ্চত, নগাঁও জিলাৰ বুৰঞ্জীপ্ৰসিদ্ধ ৰাৰপূজীয়া গাঁৱত। তেওঁৰ পিতাক আছিল বগাৰাম সেনাপতি আৰু মাক পদ্মেশ্বৰী বৰদলৈ। ৰাৰপূজীয়া এল. পি. আৰু এম. ভি. স্কুলত প্ৰাথমিক শিক্ষা গ্ৰহণ কৰা সেনাপতিয়ে মাধ্যমিক শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল নগাঁও গৱৰ্ণমেণ্ট হাইস্কুলত। ঘৰুৱা জঞ্জালৰ হেতু হাইস্কুলীয়া শিক্ষা সমাপ্ত নকৰাকৈয়ে ডেকা বয়সত তেওঁ ১৯৫৩ চনৰ পৰা ১৯৬৩ চনলৈ সংযুক্ত উত্তৰ কাছাৰ আৰু মিকিৰ পাহাৰ জিলাৰ বৰথল মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়ত শিক্ষকতা কৰিছিল। 'মিকিৰ পাহাৰত কি ঘটিছে' নামৰ 'ৰামধেনু'ত প্ৰকাশিত প্ৰবন্ধটো লিখাৰ বাবে চৰকাৰী বিষয়াৰ ৰোষত পৰি মাথোন ১০ বছৰ কাল শিক্ষকতা কৰি বৰথল এম. ই. স্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষকৰ চাকৰিটো এৰি ঘূৰি আহিবলগীয়া হৈছিল আৰু কৃষিকৰ্মত মনোনিবেশ কৰিছিল। বলাইৰাম সেনাপতি ছাত্ৰাৱস্থাৰে পৰাই সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ চৰ্চাৰ প্ৰতি আগ্ৰহী আছিল। তিৱাসকলৰ গীত-মাত, নৃত্য-বাদ্য এইবোৰৰ চৰ্চা আৰু প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত এক পদ্ধতিগত অনুশীলনৰ হকে প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁ কৰা তিৱা লোকগীতৰ স্বৰলিপি ইয়াৰ এক উৎকৃষ্ট নিদৰ্শন। তেওঁ তিৱা জনগোষ্ঠীৰ স্বকীয় সংস্কৃতি সংৰক্ষণৰ বাবে 'তিৱা কৃষ্টি সন্থা' গঠনত বিশেষ উদ্যোগ গ্ৰহণ কৰিছিল। তিৱা ভাষাটো প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁ অহোপুৰুষাৰ্থ কৰিছিল। সেনাপতিৰ সৰহসংখ্যক সাহিত্য ৰচনা অসমীয়া ভাষাতে সৃষ্টি হৈছে। ইয়াৰ দ্বাৰা তেওঁ কেৱল তিৱা সাহিত্য-সংস্কৃতিক সমৃদ্ধ কৰাই নহয়, অসমীয়া সাহিত্যৰ ভঁড়ালো চহকী কৰি থৈ গৈছে। তেওঁ 'ৰামধেনু' আলোচনীত সেই সময়ত বিভিন্ন লেখা-মেলাৰ জৰিয়তে অসমৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ জগতখনৰ লগত পৰিচিত হৈ পৰে। গীতিকাৰ, সুৰকাৰ, গায়ক সেনাপতিয়ে ১৯৫৪ চনত 'মুকুল' নামৰ এখন গীতৰ পুথি ৰচনা কৰি প্ৰকাশ কৰে। তেওঁ

ৰামধেনুত লিখা তিৱাসকলৰ 'বাতিসেৱা' বিষয়ক প্ৰবন্ধই সেইসময়ত সমকালীন অসমৰ বিদ্বৎ সমাজৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। সেনাপতি বহুদিন ধৰি অসম সাহিত্য সভাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সদস্য আছিল। তেওঁ বাৰপূজীয়াত অনুষ্ঠিত হোৱা নগাঁও জিলা সাহিত্য সভাৰ সভাপতি পদতো অধিষ্ঠিত হৈছিল। তদুপৰি তেওঁ ২০০০ চনত 'তিৱা মাথনলাই তথ্ৰা' অৰ্থাৎ তিৱা সাহিত্য সভাৰ সভাপতিৰ আসনো অলংকৃত কৰিছিল। সাহিত্যিক হিচাপে তেওঁৰ উজ্জ্বল নিদৰ্শন হ'ল 'অতীতৰ সন্ধানত' (১৯৯৭), 'পাঁচোৰজীয়া অঞ্চলৰ লালুঙৰ লোকগীতৰ ওপৰত সামান্য আলোকপাত' (১৯৯৭), আৰু 'তিৱা জনগোষ্ঠীয় সংস্কৃতিত আলোকপাত, তিৱা সমাজ আৰু সংস্কৃতি' (২০১০), এই তিনিখন গ্ৰন্থ। পুস্তিকা আকাৰত প্ৰকাশ পোৱা তেওঁ প্ৰদান কৰা 'তিৱা জনজাতি আৰু বৈষ্ণৱ সমাজ' শীৰ্ষক 'অনন্তদেৱ স্মাৰক বক্তৃতা'ৰ ভাষণটোত সেনাপতিৰ চিন্তাৰ গভীৰতা আৰু সমাজ বিশ্লেষণৰ বিচক্ষণতা সুন্দৰ ৰূপত প্ৰকাশ পাইছে। সেনাপতিৰ মৃত্যুৰ পিছত 'বলাইৰাম সেনাপতিৰ ৰচনাসমগ্ৰ' প্ৰকাশ হয় ২০১৭ চনত। বিভিন্ন কাকত, আলোচনী, স্মৃতিগ্ৰন্থ, মুখপত্ৰত তেওঁ নিয়মিতভাৱে লেখা-মেলা কৰিছিল। তাৰ ভিতৰত ৰামধেনু, আমাৰ প্ৰতিনিধি, সাদিনীয়া অসমীয়া, নৱযুগ, বিংশ্ৰং, আজিৰ অসম আৰু গৰীয়সী আদিৰ নাম বিশেষভাৱে উল্লেখ কৰিব পাৰি।

সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ তেওঁ আগবঢ়োৱা উল্লেখনীয় বৰঙণিৰ স্বীকৃতি হিচাবে ১৯৯১ চনত অসম চৰকাৰে তেওঁলৈ সাহিত্যিক পেঞ্চন আগবঢ়ায়। ইয়াৰ উপৰিও তিৱাসমাজ-সংস্কৃতিৰ একান্ত সাধক, গৱেষক পণ্ডিত হিচাপে নগাঁও জিলা সাহিত্য সভাই ২০১১ চনত তিলক চন্দ্ৰ দেৱশৰ্মা স্মাৰক 'ড° সূৰ্য্য কুমাৰ ভূঞা বঁটা' আৰু অসমৰ লোক-সংস্কৃতিৰ সাধক হিচাপে বকুল বন ন্যাস, অসমে ২০১১ চনত 'বকুল বন বঁটা' প্ৰদান কৰিছিল।

বলাইৰাম সেনাপতিৰ দ্বাৰা ৰচিত গীতি-আলেখ্য নগাঁও আৰু গুৱাহাটী অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰই প্ৰচাৰ কৰিছে। আকাশবাণীৰ জৰিয়তে প্ৰচাৰিত বলাইৰাম সেনাপতি ৰচিত গীতি-আলেখ্য কেইখন হৈছে— 'নগাৰ নৰোত্তম গোসাঁই শ্ৰীৰাম', 'ফুলগুৰিৰ ধেঁৱা', 'তিৱা সমাজ-সংস্কৃতি', 'হেঙ্গৰা দিনৰ সুৰ' আৰু 'স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ বিপ্লৱী গীত'।

বিশাল ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী অথচ সহজ-সৰল জীৱন যাপন কৰা অল্পভাষী এইগৰাকী মহান ব্যক্তিয়ে ২০১৪ চনৰ ১১ মে'ত ইহলীলা সম্বৰণ কৰে।

প্ৰশ্নাৱলী ঃ

১। ভাৱিক দিশৰ পৰা তিৱাসকল কোনটো থলৰ লোক?

২। তিৱাসকলে তেওঁলোকৰ উৎসৱ-পাৰ্বণত ব্যৱহাৰ কৰা বিভিন্ন বাদ্যযন্ত্ৰবোৰ কি কি?

৩। তিৱা সমাজত 'জেলা' বুলি কাক কোৱা হয়?

৪। তিৱাসকলৰ কেইটিমান উৎসৱৰ নাম লিখা।

৫। ফুলগুৰিৰ ধেঁৱা কি?

৬। চমুটোকা লিখা ঃ

(ক) ইন্দ্ৰচিং দেউৰী (খ) বলাইৰাম সেনাপতি।

●●●